

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 410/2024-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Ďuriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Marcelom Ružarovským, A. Žarnova 11C, Trnava, proti postupu Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 16Csp/80/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 16Csp/80/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Levice **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. 16Csp/80/2018 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **2 500 eur**, ktoré jej **j e** Okresný súd Levice **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Levice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Uznesením č. k. I. ÚS 410/2024-26 z 24. júla 2024 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručenu mu 30. apríla 2024, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16Csp/80/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“), prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznať jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 800 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vrátane zapožičaného spisu všeobecného súdu a vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, sťažovateľka sa žalobou doručenu okresnému súdu 1. júna 2018 domáha proti žalovanej [REDAKOVANÉ], a neskôr aj proti [REDAKOVANÉ] (oprávnený v konaní okresného súdu sp.zn.10Er/552/2014, pozn.) určenia neplatnosti právneho úkonu, vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 3 201,79 eur a určenia bezúročnosti úveru (tzv. sporebitel'ský spor, pozn.). Okresný súd napadnuté konanie uznesením č. k. 16Csp/80/2018-232 zo 4. februára 2020 zastavil, domnievajúc sa, že konaniu bráni prekážka právoplatne skončenej veci. Medzi rovnakými stranami sporu v minulosti prebiehalo súdne konanie vedené pod sp. zn. 12RO 92/2013, v ktorom okresný súd vydal platobný rozkaz, čím zaviazal sťažovateľku k povinnosti zaplatiť sumu 9 382,99 eur s príslušenstvom. Na odvolanie sťažovateľky Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením pod č. k. 7CoCsp 27/2020-292 z 29. januára 2021 rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil ďalšie konanie, pretože v danej veci nejde o vec totožnú s rozkazným konaním vedeným na okresnom súde pod sp. zn. 12RO 92/2013, ktoré bolo podkladom na exekučné konanie vedené pod sp. zn. 10Er/552/2014. Okresný súd uznesením č. k. 16Csp 80/2018-539 z 10. novembra 2022 napadnuté konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10Er 552/2014. V čase podania ústavnej sťažnosti bolo napadnuté konanie prerušené napriek názoru sťažovateľky, že k tomu nemalo dôjsť a že okresný súd mal v jej veci konať ďalej. Písomným podaním z 3. marca 2024 sa sťažovateľka domáhala „obnovy konania“ a navrhla pokračovanie v konaní, keďže v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 10Er/552/2014 sa nerieši žiadna otázka, ktorá by mala mať vplyv na rozhodnutie vo veci. Podľa sťažovateľky je z obsahu podania jasné, že nemala na mysli obnovu konania ako mimoriadny opravný prostriedok. Na písomné podanie sťažovateľky okresný súd odpovedal tak, že v napadnutom konaní bude pokračovať, len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, a že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je v tomto štádiu konania bezpredmetný. Sťažovateľka, nesúhlasiac s prezentovaným názorom okresného súdu, sa opakovane 2. apríla 2024 domáhala pokračovania v napadnutom konaní a vyvinula aktivitu, aby o jej žalobe príslušný súd konal a rozhodol. Napadnuté konanie trvá viac ako 6 rokov, pričom podľa názoru sťažovateľky neexistujú dôvody ospravedlňujúce existenciu zbytočných prietahov, rovnako ani dôvody na prerušenie konania. Pritom exekučné konanie vedené pod sp. zn. 10Er/552/2014 je viac ako jeden rok právoplatne skončené (uznesenie okresného súdu sp. zn. 10Er/552/2014 z 21. júna 2022 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 7CoE/33/2022 z 21. apríla 2023, k tomu aj uznesenie ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 60/2024, pozn.).

II. Argumentácia sťažovateľky

3 Sťažovateľka argumentuje, že spotrebiteľské spory tvoria bežnú agendu všeobecných súdov a nie je daná ani faktická náročnosť veci, keďže na oboch stranách sporu je len jeden subjekt, čo vylučuje zložité doručovanie. Obe strany sporu predložili na preukázanie svojich tvrdení dôkazy, ktoré okresnému súdu umožňovali zistiť skutkový stav a vo veci meritórne rozhodnúť. Podľa sťažovateľky okresný súd nesie plnú zodpovednosť za nečinnosť a neefektívny postup v napadnutom konaní, pričom upriamuje pozornosť na to, že nesprávnym procesným rozhodnutím okresného súdu bolo napadnuté konanie najprv zastavené a po vrátení veci odvolacím súdom okresný súd rozhodol o prerušení napadnutého konania (k tomu bližšie bod 2 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

III. Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

4. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr/314/2024 z 13. mája 2024, ktoré si ústavný súd vyžiadal ešte vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde, uviedol podrobný chronologický prehľad procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní a považoval ústavnú sťažnosť za nedôvodnú.

5. Podľa vyjadrenia okresného súdu mu bola žaloba sťažovateľky doručená 1. júna 2018 nepodpísaná. Tento nedostatok bol sťažovateľkou odstránený na výzvu súdu 26. júna 2018. Následne okresný súd vykonával procesné úkony podľa § 167 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), 4. októbra 2018 vyzval sťažovateľku na upresnenie petitu vzhľadom na jej písomné podanie (doplnenie bolo doručené súdu 22. októbra 2018, pozn.) a uznesením z 24. októbra 2018 pripustil zmenu žaloby. Na pojednávaní 4. februára 2020 bolo vyhlásené uznesenie o zastavení konania z dôvodu prekážky veci rozhodnutej, keďže o rovnakom predmete konania bolo už právoplatne rozhodnuté v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 12RO/92/2013. Spis bol 7. októbra 2020 pridelený novej zákonnej sudkyňi v zmysle príslušného dodatku k rozvrhu práce. Odvolací súd uznesením č. k. 7CoCsp 27/2020-292 z 29. januára 2021 zrušil rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že súdne konanie vedené pod sp. zn. 12RO/92/2013 nezakladá prekážku *res iudicata*. Následne bol 26. marca 2021 nariadený termín pojednávania na 1. júl 2021. Toto pojednávanie bolo odročené z dôvodu náhlej prekážky na strane zákonnej sudkyne. Nový termín pojednávania bol nariadený na 12. október 2021 s tým, že bola vypočítaná žalobkyňa a súd odročil pojednávanie na 9. december 2021 na účel zabezpečenia exekučného spisu, resp. vykonania ďalších procesných úkonov. Žalobkyňa 2. decembra 2021 požiadala o odročenie nariadeného pojednávania a zároveň požiadala o prerušenie súdneho konania do rozhodnutia krajského súdu v exekučnej veci, v ktorej spochybňovala právoplatnosť exekučného titulu – platobný rozkaz vydaný v súdnom konaní, ktoré sa viedlo na tunajšom súde pod sp. zn. 12RO/92/2013. Z uvedených dôvodov bolo pojednávanie zrušené a následne bola vec pridelená novej zákonnej sudkyňi v zmysle dodatku k rozvrhu práce, a to 8. decembra 2021. Návrh na prerušenie konania bol doručený žalovaným na vyjadrenie, pričom tí nesúhlasili s prerušením

súdneho konania. Dňa 2. mája 2022 došlo k zmene zákonnej sudkyne v zmysle príslušného dodatku k rozvrhu práce, ktorá 15. júna 2022 nariadila termín pojednávania na 11. október 2022. Žalobkyňa 5. októbra 2022 požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu, že v exekučnej veci odvolací súd rozhoduje, pričom po zastavení exekúcie odpadne, resp. sa vzájomne započítajú pohľadávky medzi stranami sporu. Z uvedeného dôvodu žiadala odročiť pojednávanie na neurčito, resp. minimálne na 6 mesiacov, keďže nárok uplatnený podanou žalobou súvisí s predmetným exekučným konaním. Z uvedeného dôvodu bolo pojednávanie odročené na neurčito a 10. novembra 2022 bolo vydané uznesenie o prerušení súdneho konania do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 10Er/552/2014 s poukazom na § 164, resp. § 165 CSP. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa a ani žalovaní nepodali odvolanie, a preto nadobudlo právoplatnosť 2. decembra 2022. Následne bol v pravidelných intervaloch zisťovaný stav konania sp. zn. 10Er/552/2014. Dňa 11. marca 2024 žalobkyňa doručila písomné podanie označené ako „Obnova konania v spotrebiteľskom spore“, v ktorom okrem iného uvádzala, že ona nežiadala prerušiť súdne konanie až do právoplatného skončenia exekučného konania, ale len minimálne na 6 mesiacov, a to pokiaľ okresný súd rozhodne o zastavení exekučného konania. Z uvedených dôvodov žiadala, aby sa pokračovalo v súdnom konaní. Následne zákonná sudkyňa 15. marca 2024 oznámila žalobkyni, že uznesenie o prerušení súdneho konania je právoplatné, pričom nevyužila opravný prostriedok a súd bude pokračovať až po odpadnutí prekážky, pre ktorú sa konanie prerušilo. Sťažovateľka následne doručila 4. apríla 2024 písomné podanie, ktorým opätovne žiadala pokračovať v súdnom konaní.

6. Okresný súd zdôraznil, že prerušil súdne konanie podľa § 164 ods. 1 CSP na návrh sťažovateľky, pričom tá proti takémuto rozhodnutiu nepodala riadny opravný prostriedok – odvolanie, v dôsledku čoho takéto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Zároveň podotýka, že v predmetnom exekučnom konaní sa riešila okrem iného aj otázka právoplatnosti platobného rozkazu vydaného v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 12RO/92/2013, ktorý je exekučným titulom, a to z dôvodu, že sťažovateľka ako povinná v exekučnom konaní poukazovala na skutočnosť, že v čase doručenia platobného rozkazu nebola vzhľadom na svoj nepriaznivý psychický stav schopná porozumieť právnym následkom doručenia rozhodnutia, v dôsledku čoho jej takéto rozhodnutie nebolo účinne doručené, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9Pu/1/2013 rozhodoval o prípustnosti prevzatia sťažovateľky do ústavu zdravotníckej starostlivosti. Z uvedených dôvodov tak vznikli pochybnosti o jej procesnej spôsobilosti v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 12RO/92/2013, a to najmä účinnosti doručenia platobného rozkazu. Súdne konanie vedené pod sp. zn. 12RO/92/2013 sa týkalo rovnakej úverovej zmluvy, ktorej určenia neplatnosti, resp. bezúčinnosti sa domáha sťažovateľka v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 16Csp /80/2018, pričom odvolací súd v exekučnom konaní uznesením sp. zn. 7CoE/33/2022 z 21. apríla 2023 potvrdil rozhodnutie prvoinštančného súdu a tento návrh na zastavenie exekúcie zamietol. Následne sťažovateľka podala v exekučnom konaní ďalší návrh na zastavenie exekučného konania, a to z dôvodu neúčinného doručenia platobného rozkazu. O takomto návrhu okresný súd rozhodol uznesením z 18. septembra 2023, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté. V súčasnosti stále prebieha odvolacie konanie, v ktorom sa rieši otázka právoplatnosti predmetného platobného rozkazu.

7. Okresný súd ďalej poukázal aj na to, že priebeh napadnutého konania spadal do obdobia pandémie COVID-19, pričom od marca 2020 existovala objektívna prekážka (ktorú nemožno

pričítať na ťarchu okresného súdu) brániaca riadne realizovať pojednávania. Podľa názoru okresného súdu napadnuté konanie vzhľadom na jeho predmet nepatrí podľa rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva medzi tzv. prednostné konania, ku ktorému má vo veci konajúci súd pristupovať s osobitnou starostlivosťou a rýchlosťou. K celkovej dĺžke súdneho konania prispela aj viacnásobná zmena zákonného sudcu, ako aj rekonštrukcia súdu, ktorá prebehla v období 2020 – jún 2021, počas ktorej mali zákonní sudcovia obmedzenú možnosť vykonávať pojednávania. Keďže sťažovateľka nevyčerpala právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej práv, pretože nepodala odvolanie proti uzneseniu o prerušení súdneho konania, tak neboli splnené zákonné podmienky na to, aby sa takéto prerušenie konania považovalo za priet'ahy v súdnom konaní. Okrem toho takéto uznesenie o prerušení konania bolo vydané na základe návrhu samotnej sťažovateľky, ktorá až v marci 2024 požiadala o pokračovanie v súdnom konaní.

8. V doplnenom vyjadrení sp. zn. Spr/530/2024 z 3. septembra 2024 sa okresný súd v plnom rozsahu pridržiava svojho predchádzajúceho vyjadrenia, ktoré doplnil o informáciu, že zákonná sudkyňa uznesením č. k. 16Csp/80/2018-567 28. augusta 2024 rozhodla o pokračovaní v konaní a nariadila termín pojednávania na 24. október 2024.

III.2. Replika sťažovateľky:

9. Sťažovateľka vo svojej replike k vyjadreniu okresného súdu zotrvala na dôvodoch svojej ústavnej sťažnosti, zastávajúc názor, že argumenty a skutočnosti uvádzané okresným súdom neobstoja a nie sú spôsobilé zhojiť už vzniknuté nedostatky v podobe zbytočných priet'ahov. Poukázala na to, že súdne konanie už v čase vydania uznesenia o prerušení konania trvalo viac ako 4 roky. Podľa sťažovateľky prerušenie konania jej nemôže byť vyčítané, keďže za procesné rozhodnutia je zodpovedný súd, ktorý mohol posúdiť, že návrh na prerušenie konania nie je dôvodný, pretože v exekučnom konaní sa nerieši totožná otázka, ako je predmet konania vo veci sp. zn. 16Csp/80/2018. Tiež poukázala na to, že sa v roku 2024 opakovane domáhala pokračovania v konaní bez ohľadu na formálne označenie jej podania.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania vrátane ich príloh je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona ústavnom súde).

11. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením jej základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote je založená na tvrdení o neprimeranej celkovej dĺžke súdneho sporu s dôrazom na nečinnosť a nesprávny procesný postup okresného súdu.

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna

neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (napr. I. ÚS 264/2021).

13. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sporová strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 272/04, III. ÚS 130/2020, I. ÚS 250/2020) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

15. Predmetom napadnutého konania je tzv. spotrebiteľská žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu, vydania bezdôvodného obohatenia a určenia bezúročnosti úveru, ktorá tvorí bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Z obsahu ústavnej sťažnosti, predložených písomností a vyjadrení okresného súdu ústavný súd neidentifikoval také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali skutkovej či právnej zložitosti veci, ktorá by mohla mať vplyv na celkovú dĺžku konania.

16. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v konaní, ústavný súd čiastočne zohľadnil, že sťažovateľka v konaní pred všeobecným súdom nebola právne zastúpená a niektoré jej podania a procesné návrhy neboli celkom jasné a úplne zrozumiteľné. Na druhej strane však bolo povinnosťou okresného súdu posúdiť tieto jej podania podľa ich obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) so znalosťou vecí vrátane vecí súvisiacich. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania rozhodovanie o uplatnených procesných prostriedkoch sťažovateľkou nepredstavuje z hľadiska trvania sporu ako takého rozhodujúcu časť. Ústavný súd preto konštatuje, že z hľadiska správania sťažovateľky nezistil takú závažnú skutočnosť, ktorá by relevantne prispela k vzniku zbytočných prietáhov v napadnutom konaní.

17. V neposlednom rade ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov v konaní o predmetnej žalobe. Z ústavnej sťažnosti, vyjadrenia okresného súdu a obsahu súdneho spisu bolo možné identifikovať viacero období nečinnosti a tiež nesprávny postup okresného súdu, keď po roku a pol od nápadu veci zastavil konanie pre prekážku *rei iudicatae* (uznesenie č. k. 16Csp/80/2018-232 zo 4. februára 2020), čo odvolací súd vyhodnotil ako nesprávne a jeho rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie [uznesenie krajského súdu č. k. 7CoCsp 27/2020-292 z 29. januára 2021; v roku 2021 boli nariadené tri pojednávania (1. júla 2021, 12. októbra 2021 a 9. decembra 2021)] a po tretej zmene zákonného sudcu v máji 2022 bolo pojednávanie nariadené na 11. október 2022 odročené na žiadosť sťažovateľky. Uznesením č. k. 16Csp/80/2018-539 z 10. novembra 2022 okresný súd „na návrh sťažovateľky“ konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na súde pod sp. zn. 10Er/552/2014, ktoré sťažovateľka síce nenapadla opravným prostriedkom, avšak z obsahu súdneho spisu je zrejmé,

že okresný súd žiadosti sťažovateľky z 26. novembra 2021 a z 30. septembra 2022 o odročenie pojednávania na neurčito nesprávne vyhodnotil ako návrh na prerušenie konania, rovnako ako nesprávne vyhodnotil aj jej „žiadosť o obnovu konania“ z 11. marca 2024, o čom svedčí oznámenie zákonnej sudkyne z 15. marca 2024. Na tom nič nemení skutočnosť, že okresný súd napokon rozhodol o pokračovaní v konaní a nariadil vo veci termín pojednávania (bod 8).

18. Zásadný podiel na namietanom stave vybavovania dotknutej veci tak dopadá na okresný súd, ktorého procesný postup zjavne nesmeroval k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky, keď po šiestich rokoch od podania žaloby nebolo vo veci meritórne rozhodnuté. Priebeh konania je poznačený viacerými obdobiami nečinnosti okresného súdu a celkový jeho postup vo veci nemožno hodnotiť ako plynulý či sústredený smerujúci k rozhodnutiu vo veci. Je možné konštatovať, že počas šiestich rokov sa okresný súd okrem nesprávneho zastavenia konania zaoberal v podstate len rozhodovaním o procesných návrhoch sťažovateľky. Vychádzajúc z vyjadrenia okresného súdu, z uznesenia o prerušení konania a jeho dôvodov, ako aj z unesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 60/2024-16 zo 7. februára 2024 sa prerušenie konania javí byť sporné a okresný súd pri náležitom posúdení predmetu sporu by mal vyhodnotiť, či v napadnutom konaní môže pokračovať alebo či je pre jeho rozhodnutie v danej veci skutočne nevyhnuté ukončenie exekúcie (nie exekučného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 10Er/552/2014, v ktorom bolo už o návrhu sťažovateľky na zastavenie a odklad exekúcie, ktoré bolo dôvodom na prerušenie konania, právoplatne rozhodnuté). Z tohto dôvodu ústavný súd nemohol celkom zohľadniť požiadavku okresného súdu nepovažovať prerušenie konania za prietahy v súdnom konaní, najmä, ak ani nebola uplatnená vzájomná žaloba.

19. K poukazu okresného súdu na to, že priebeh napadnutého konania spadal do obdobia pandémie COVID-19, ústavný súd poznamenáva, že pri svojom rozhodovaní prihliada i na objektívnu skutočnosť tzv. covidového obdobia (napr. m. m. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 42/2020 či I. ÚS 109/2021), keď aj činnosť súdov bola utlmená, avšak v okolnostiach danej veci treba zdôrazniť, že okresný súd mal pred týmto obdobím, ako aj po jeho skončení dostatočný časový priestor na to, aby v prejednávanej veci konal a rozhodol.

20. V súvislosti s obranou okresného súdu, čo sa týka viacnásobnej zmeny zákonného sudcu, ústavný súd napriek pochopeniu organizačných a personálnych ťažkostí pripomína, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu, nie sú v kontexte ustálenej rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva ani rozhodovacej praxe ústavného súdu v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prietahom v konaní.

21. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné prietahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

22. V nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 výrokovej časti nálezu ústavný súd v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní, ktoré v čase

rozhodovania ústavného súdu ešte nebolo právoplatne skončené, konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

23. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala priznať finančné zadost'učinenie v sume 5 800 eur, dôvodiac poukazom na judikatúru ústavného súdu a pretrvávajúcim pocitom právnej neistoty.

24. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci, majúc na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pocit'ovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu považoval za primeranú sumu finančného zadost'učinenia 2 500 eur, ktorú sťažovateľke priznal podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri ustálení tejto sumy prihliadal na celkovú dĺžku napadnutého konania, konkrétne okolnosti daného prípadu a tiež predmet sporu vrátane výšky majúceho sa vydať bezdôvodného obohatenia. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

25. O náhrade trov konania ústavný súd rozhodol podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde a z titulu trov právneho zastúpenia priznal sťažovateľke sumu 856,75 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

26. Pri vyčíslení náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Advokátovi patrí náhrada trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2024 (príprava a prevzatie právneho zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) v hodnote 2 x 343,25 eur a režijný paušál 2 x 13,73 eur, t. j. spolu 713,96 eur. Ústavný súd priznanú odmenu zvýšil o 20 % DPH, ktorej právny zástupca sťažovateľky je platiteľom (§ 18 ods. 3 vyhlášky), priznaná náhrada tak predstavuje sumu celkom 856,75 eur. Repliku sťažovateľky nepovažoval za podanie relevantné pre jeho rozhodnutie, a preto zaň sťažovateľke náhradu trov konania nepriznal. V tejto súvislosti zároveň dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah ods. 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021, I. ÚS 675/2023).

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu